

BARCELONA
ESCOLES
+ SOSTENIBLES

MEMÒRIA

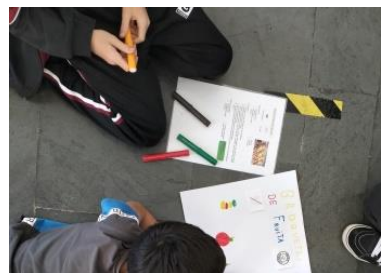
Curs 2022-23

www.barcelona.cat/escolessostenibles

01. Qui som?

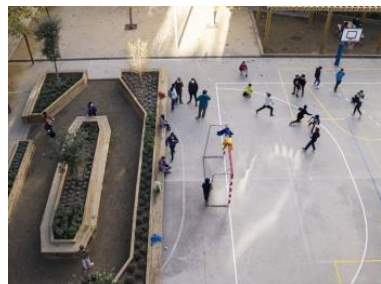
02. Què fem?

03. Quins recursos oferim?

04. Som Xarxa

01 Qui som?

- La Xarxa Barcelona + Sostenible
- Missió i objectius del programa E+S
- Dades de centres participants

La Xarxa Barcelona + Sostenible

Diverses empreses, entitats, col·legis professionals, universitats, institucions i centres educatius han signat el [Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat](#), passant a formar part d'una xarxa d'actors per la sostenibilitat, que cooperen entre sí, que intercanvien informació, que comparteixen resultats i que participen d'un procés d'aprenentatge i canvi col·lectiu.

Visiteu el web de la xarxa [Barcelona + Sostenible](#)

Missió i objectius del programa E+S

Missió

Oferir **acompanyament i suport** als centres educatius que tenen la voluntat de fer canvis amb l'horitzó d'adoptar un **enfocament integral** de centre cap a la sostenibilitat.

Oferir un **marc comú de treball** on es comparteix propòsit i s'afavoreix l'aprenentatge mutu, amb l'intercanvi d'experiències i el fet de valorar les bones pràctiques dels centres.

Objectius

Transformar la institució educativa per **fer front als reptes** de la sostenibilitat i l'emergència climàtica.

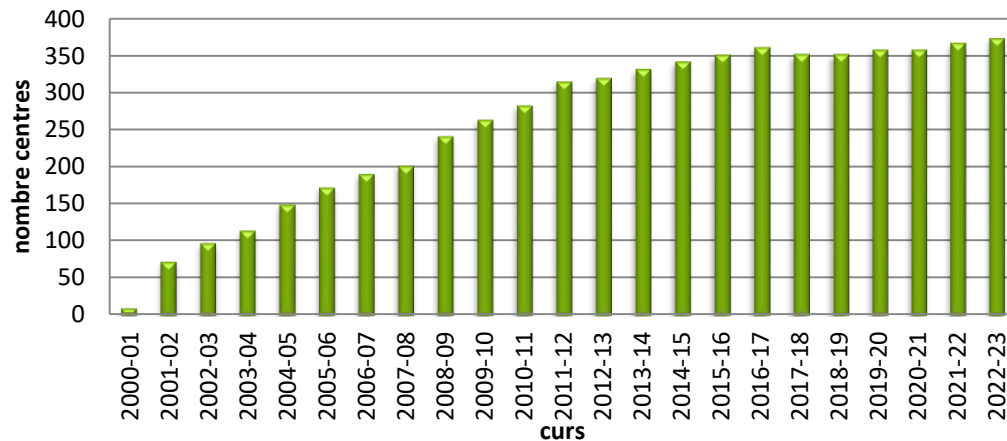

Crear **cultura de sostenibilitat** i enfortir el compromís d'avançar conjuntament per a la transformació de la vida escolar.

Dades de centres participants

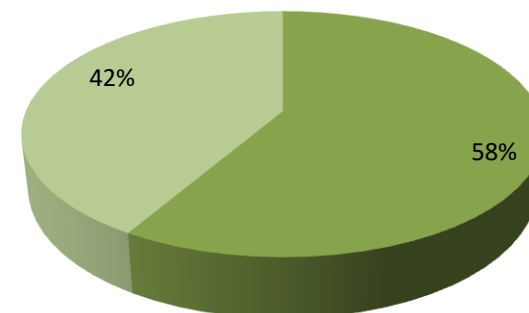
Centres totals a la xarxa: 373

Evolució centres programa Escoles+Sostenibles

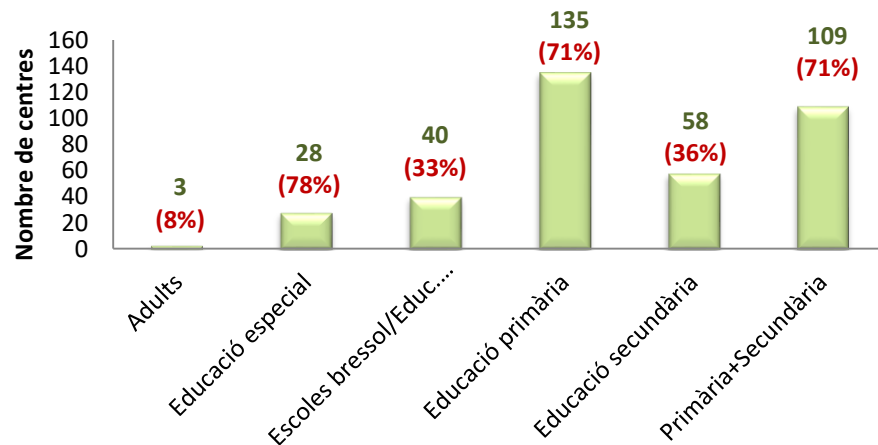

Distribució titularitat centres educatius curs 2022-2023

■ Centres públics ■ Centres privats-concertats

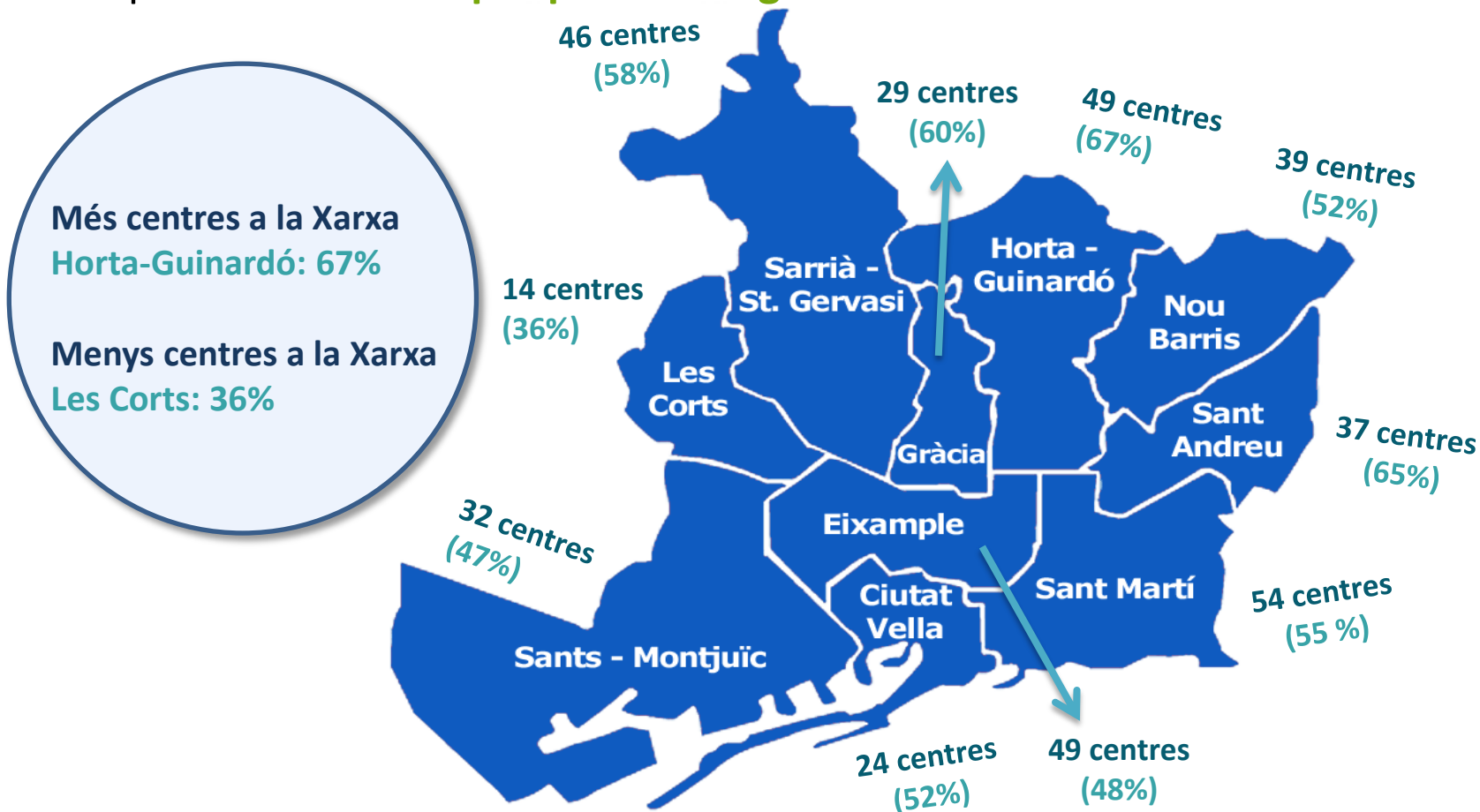
Distribució centres per nivell educatiu curs 2022-2023

Percentatge de centres respecte el total de la ciutat

Dades de centres participants

17 centres educatius s'han incorporat al programa Escoles + Sostenibles, dels quals **9 ho han fet per primera vegada.**

- Nombre de centres de la Xarxa per districte
- Percentatge de centres respecte el total de centres per districte

02 Què fem?

- Metodologia
- El projecte de sostenibilitat
- Formació a professorat
- Assessorament
- Microxarxes
- Altres iniciatives
- Actes
- Propostes de la Xarxa B+S

El projecte de Sostenibilitat: els cinc àmbits d'acció

Esdevenir una Escola + Sostenible comporta incloure **criteris de sostenibilitat en tots els aspectes del centre educatiu**. A efectes pràctics els classifiquem en cinc àmbits interrelacionats.

Desenvolupament del projecte: un cicle amb cinc fases

L'esquema de treball per desenvolupar el projecte de sostenibilitat del centre es basa en cinc fases que configuren un model d'anàlisi i d'intervenció.

El projecte de sostenibilitat

Per desenvolupar un projecte, cal que els centres es facin les preguntes següents:

- 🌍 Quin repte tenim?
- 🌍 Què volem aconseguir?
- 🌍 Com i amb qui ho farem?
- 🌍 Com ens organitzarem?
- 🌍 Farem col·laboracions en xarxa?
- 🌍 Com volem comunicar?
- 🌍 Com sabrem que ho hem aconseguït?
- 🌍 Ho incorporarem al projecte de centre?
- 🌍 I al nostre dia a dia?
- 🌍 Objectius específics i pla d'acció

El 49% dels centres de la Xarxa ha assistit a formació del programa

S'han organitzat sessions específiques sobre la metodologia del programa i com tractar la sostenibilitat als centres nous i als que han volgut iniciar o renovar un projecte triennal. A més, s'han abordat temàtiques com l'hort, la transformació de patis i la participació de l'alumnat, entre d'altres.

72 sessions realitzades

129 hores impartides

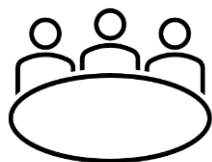

1.058 participants

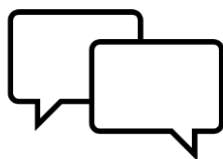
Cada centre educatiu té una persona tècnica referent que coneix el seu projecte, en fa el seguiment i, quan escau, es desplaça per reunir-se amb la comissió de sostenibilitat, visitar els espais del centre i, en definitiva, conèixer en profunditat la realitat de la comunitat educativa per ajudar-la millor.

La finalitat és incorporar criteris de sostenibilitat als projectes educatius.

111 Assessoraments

109 als centres educatius i **2** en format virtual

L'equip d'Escoles + Sostenibles acompanyem el professorat a **passar a l'acció**, per tal que es reflexioni sobre el que no funciona i s'actui per transformar-ho, posant en pràctica **projectes de transformació reals**.

Microxarxes

Microxarxa: és una proposta pedagògica d'una temàtica concreta per a un grup de centres que comparteixen processos, experiències i, a vegades, accions.

Nou!

Actuem pel Clima

1r i 2n d'ESO

Transformem la Mobilitat

Cicle superior de primària, ESO,
batxillerat i CF

Alimenta't amb Seny

Primària i 1r cicle de l'ESO

Descobrim Natura

Cicle mitjà i superior de primària

Embolcalls + Sostenibles

Per a totes les etapes educatives

Ens ho mengem tot

Primària

Pla de Prevenció de Residus

Per a totes les etapes educatives

Sssplau

Cicle mitjà i superior
de primària i ESO

Sumem Energies

2n, 3r i 4t d'ESO

9 propostes diferents

156 centres

18.193 alumnes

Objectius

Reforçar el procés metodològic d'elaboració de projectes en educació per la sostenibilitat.

Dur a terme accions alineades amb els plans de l'Ajuntament per avaluar-ne els objectius i disposar de dades.

Compartir bones pràctiques entre centres en una mateixa temàtica.

Hi ha un **acompanyament i seguiment** per part de la Secretaria del programa i, en alguns casos, de recursos i tècnics especialitzats. Permet intercanviar, compartir experiències i comparar dades.

Microxarxes

Embolcalls + Sostenibles té com a objectiu fomentar la reducció dels embolcalls dels esmorzars als centres educatius, a partir d'un **pla de prevenció d'embolcalls**. També planteja la possibilitat de fer una anàlisi del tipus d'esmorzar i avançar vers **hàbits d'alimentació saludables**.

El curs 22-23 es va reforçar l'acompanyament i l'assessorament personalitzat a través de reunions en línia i es va posar a disposició un canal de *Telegram* per compartir experiències i dubtes entre centres.

60 centres participants

4.487 alumnes participants

13.536 esmorzars diagnosticats

3.980 embolcalls repartits

Microxarxes

L'Sssplau és una proposta educativa que analitza la realitat de cada centre a través de la identificació dels **espais i moments** del dia més problemàtics pel que fa **als sorolls**. També ajuda a comprendre els seus efectes sobre la salut i l'aprenentatge, per tal de dur a terme accions que millorin la **qualitat acústica** del centre

13 centres participants
693 alumnes participants

L'objectiu del [Pla de prevenció de residus](#) és **assessorar i fer un seguiment personalitzat** dels centres educatius interessats en implantar un **pla de prevenció de residus al seu centre**.

Al llarg del curs 2022-23, els centres han treballat qüestions relacionades amb la millora de la recollida selectiva i, sobretot, la reducció de la generació dels residus. S'ha aprofundit en la problemàtica causada i han hagut espais d'intercanvi d'experiències.

17 centres participants

1.018 alumnes participants

Microxarxes

Ens ho mengem tot proposa dedicar una setmana de cada mes, de gener a maig, a analitzar i estudiar el grau de malbaratament d'un determinat aliment protagonista als menjadors escolars i aprofundir en el concepte de petjada ecològica, en funció de l'origen d'aquests.

Malbaratament alimentari: 13,35%.

25 centres participants
8.539 alumnes participants

Microxarxes

El 15 de gener del 2020, la ciutat de Barcelona va declarar l'emergència climàtica, per tal de conscienciar la ciutadania i institucions de la crisi climàtica actual, que es deu en gran part al model energètic basat en combustibles fòssils.

[Sumem Energies](#) és un recurs didàctic que vol donar resposta als reptes energètics globals i empoderar l'alumnat i professorat sobre què és i com utilitza l'energia.

7 centres participants
210 alumnes participants

Microxarxes

Transformem la mobilitat és una iniciativa per promoure la **mobilitat sostenible**, millorar la **seguretat** dels espais per on camina l'alumnat, conèixer patrons de desplaçament, recollir incidències en la via pública, participar en una proposta col·lectiva i fer un pla d'acció de mobilitat de centre.

Es tracta la mobilitat autònoma, activa, segura a l'entorn escolar, es coneixen els patrons de mobilitat de tota la comunitat educativa, es recullen incidències que condicionen aquesta mobilitat, s'elaboren propostes per un pla d'acció, es participa en un projecte col·lectiu de recopilació de dades i es traslladen aportacions i opinions a l'Administració sobre la mobilitat.

7 centres participants
421 alumnes participants

Microxarxes

Alimenta't amb seny és una proposta educativa per treballar amb l'alumnat, les persones educadores del menjador, l'equip docent i resta de comunitat educativa, aspectes tan importants com l'origen dels aliments, la producció de proximitat, el valor de la pagesia, el consum conscient, just i responsable, la sobirania alimentària i, finalment, els impactes en la salut, el medi ambient i la societat del model alimentari actual, les alternatives existents i els seus beneficis.

14 centres participants

851 alumnes participants

Prop de 60 joves i infants de vuit centres d'Escoles + Sostenibles van participar a la primera trobada de la microxarxa "Alimenta't amb seny"

> [Crònica de la 1a trobada de centres d'Alimentat't amb seny](#)

[Descobrim natura](#) permet apropar-nos i incidir als espais públics de la ciutat com parcs, jardins, platges, places i hort urbans. El projecte vol acompanyar i donar suport als centres a l'hora d'educar en els valors ecològics i socioculturals relacionats amb els espais verds i la natura urbana, descobrint-los i experimentant-los de manera vivencial.

6 centres participants
320 alumnes participants

Una part va participar a la [festa de primavera](#), posant-se en el rol de jardineros i jardineras i tenint cura dels parcs i jardins de la ciutat.

Microxarxes

Actuem pel clima és una proposta educativa per empoderar l'alumnat en la lluita contra el canvi climàtic i avançar cap al desenvolupament sostenible i la neutralitat d'emissions.

7 centres participants
1.654 alumnes participants

Joves per l'emergència climàtica

L'alumnat de 16 centres d'Escoles + Sostenibles ha presentat els resultats de les seves recerques en el marc de la iniciativa "[Joves per l'emergència climàtica](#)", acompanyats de la mà d'un equip de científics i científiques expertes en diferents temàtiques.

16 centres participants
409 alumnes participants

Les temàtiques d'[aquesta edició](#) han estat: **Mobilitat i emissions de gasos d'efecte hivernacle, consum responsable: roba i moda, consum responsable: dades i aparells electrònics i litoral, mar i canvi climàtic.**

Tinguem Cura del Planeta

Promou que els joves liderin projectes de transformació del seu entorn més proper d'àmbit socioambiental, millorant el seu compromís i aprenentatges curriculars. Tota aquesta experiència la comparteixen a les [jornades d'intercanvi anomenades CONFINT](#) on es fa evident un dels pilars d'aquest programa, "Jove ensenya jove" i "Jove aprèn de jove".

7 centres participants

200 alumnes participants

CONFINT Catalana

El 18 d'abril es va celebrar la **X Conferència catalana de joves** "[Tinguem Cura del Planeta](#)", una jornada organitzada per la [Xarxa d'Escoles per la Sostenibilitat de Catalunya \(XESC\)](#) i acollida a la seu de la Fundació Catalana de l'Esplai, al Prat de Llobregat. **Prop d'un centenar d'alumnes de tot Catalunya** van compartir els projectes de caràcter socioambiental que han dut a terme a les escoles i instituts durant aquest curs.

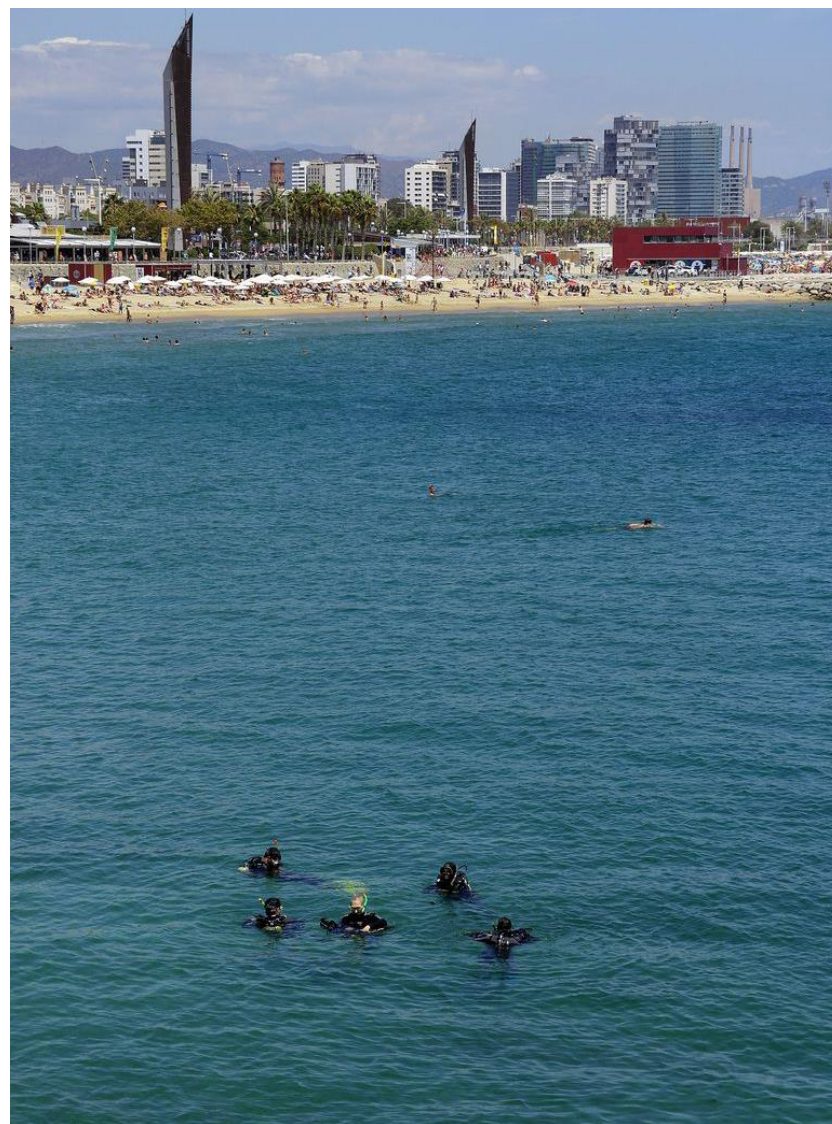

Projecte Mirada blava

Té com a objectiu principal la **consolidació de l'educació blava als centres educatius de la ciutat de Barcelona.**

Línies d'acció:

- Incorporar la *mirada blava* a totes les eines del Programa E+S: assessoraments als centres, esdeveniments, intercanvis d'experiències...
- Donar altaveu a la informació d'interès a través dels butlletins, les trameses específiques i la [web d'Escoles + Sostenibles](#).
- Generar nous [recursos](#) -en línia i en préstec- perquè el professorat pugui treballar sobre els mars i el litoral a l'aula.
- Oferir [formacions](#) al professorat que el capaciti a ensenyar sobre el mar.
- Re-formular i donar visibilitat a l'oferta educativa de les entitats organitzadores d'activitats que segueixin els valors i criteris del projecte per a que els centres educatius programin aquestes activitats.

El **9 de novembre de 2023** es va celebrar l'**Acte de Benvinguda** al curs 22-23 i signatura del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat 2012-2022.

El reconeixement a la tasca dels centres educatius de la Xarxa i l'impuls a l'economia del dònut van tenir un especial protagonisme. En total, **van participar més de 200 persones de 37 centres**.

Prop de 30 centres educatius d'Escoles + Sostenibles van assistir a **l'Acte de cloenda de secundària, cicles formatius i batxillerat**, a Cotxeres de Sants, en una jornada d'intercanvi i enriquiment de projectes per un món més naturalitzat i amè, amb bon ambient i ganes de passar-ho bé. Es va comptar amb una fira d'intercani d'experiències i el joc del cubímetre, una activitat molt dinàmica per reflexionar sobre el canvi climàtic i el model de societat.

[> Descobreix els detalls de la celebració de l'Acte de cloenda de secundària, cicles formatius i batxillerat](#)

Al voltant de 200 infants i professorat van participar, a **l'Acte de cloenda d'infantil, primària i educació especial**, a les diferents activitats organitzades al parc de Diagonal Mar per aprendre sobre la importància de la biodiversitat urbana. Jocs, tallers i itineraris sensorials per tancar un curs rodó!

Les Subvencions pel clima busquen incentivar projectes que abordin el repte de l'emergència climàtica i plantegin solucions per assolir els objectius que s'estableixen al [Pla d'Acció per l'Emergència Climàtica](#)

Fes el canvi, Be Plastic Free: un projecte de ciència ciutadana per reduir l'exposició humana als compostos químics dels plàstics

El projecte ha comptat amb la participació de l'alumnat de 3r i 4t d'ESO de l'**Escola Solc**, l'equip científic de l'**Institut de Diagnosi Ambiental i Estudis de l'Aigua (IDAEA-CSIC)** i l'entitat **Zero Waste BCN**. S'ha mesurat la quantitat de plastificants incorporats al cos dels estudiants mitjançant una polsera que han portat durant 24 hores i amb una mostra d'orina.

S'ha avaluat l'exposició humana a aquests components per generar canvis d'hàbits que disminueixin l'ús habitual de material plàstic.

Propostes de la Xarxa B+S

Cada any, al voltant del Dia Mundial del Medi Ambient, es reconeixen les Bones idees per canviar el món que desenvolupen les organitzacions membres de Barcelona + Sostenible. També s'inclouen a l'informe d'indicadors de Sostenibilitat

Dos projectes de centres de la Xarxa, reconeguts com a “Bones idees per canviar el món 2022”

Es tracta de les iniciatives inspiradores de **l'Escola Baixeras i el Col·legi Padre Damián**, dues propostes per construir una ciutat més justa, diversa i respectuosa amb el seu entorn.

→ [Observatori d'ocells. Escola Baixeras](#)

→ [OnEarth: La porta a un futur sostenible. Col·legi Padre Damián](#)

03 Quins recursos oferim?

- Comunicació
- Servei de Documentació Ambiental
- Recursos del programa

Butlletí quinzenal

22 [butlletins](#)
publicats

2.060 persones
subscrites

47 notícies
publicades de
34 centres

20% mitjana
d'obertura

Twitter [#EscolesSostenibles](#)

Difusió en altres mitjans de comunicació

35 piulades, 8 fils d'entre 2
i 6 piulades, amb
[@BCN ecologia](#)

xesc
xarxa d'escoles
per a la **sostenibilitat**
de Catalunya

L'independent
de Gràcia

TERSANEWS

És un **servei especialitzat en informació i recursos d'educació ambiental** adreçat a persones i entitats interessades en el treball educatiu per la sostenibilitat, especialment en l'àmbit urbà.

848 persones usuàries

466
professionals
de l'educació

72
estudiants

543 consultes ateses

276 de
professorat,
educadores i
estudiants

976 recursos lliurats en préstec

Consulteu [el web!](#)

Dades de recursos prestats

Nombre de préstecs de sonòmetres: 150

Aparells de mesura prestats

Mesurador de NO₂: 7

Mesurador de CO/CO₂: 9

Mesurador de NO₂, O₃, PM_{2,5} i PM₁₀: 13

Mesurador de partícules (ppm): 7

Wattímetres i luxímetres: 32

Lupes digitals: 67

Maletes pedagògiques prestats

Alimentació: 13

Canvi climàtic: 10

Energia: 14

Sorra: 7

Ens ho mengem tot: 4

Mobilitat i qualitat de l'aire: 4

Sons i sorolls: 3

Ocells i canvi climàtic: 1

Des del programa [oferim recursos](#) per facilitar i poder realitzar els projectes de sostenibilitat.

Compost i mulch

- **33.400 L** de compost
- **10.300 L** d'escorça i fusta trinxada

Repartits en 173 centres

[+ INFO](#)

Troncs

- 150 troncs
 - 300 rodanxes de troncs
- Repartits en 15 centres

Punt Verd Mòbil Escolar

376 serveis realitzats
a 160 centres (130 de la xarxa E+S)

Recursos del programa

2a Convocatòria de Premis Escoles + Sostenibles. Curs 22-23

- Publicada el 12/05/22. Termini de l'1/06/22 fins el 18/07/22.
- Es poden presentar **tots els centres** de la ciutat de Barcelona i que s'hagin adherit al programa Escoles + Sostenibles.
- Dotació econòmica: **160.990€**
- **69%** del total de centres han fet sol·licitud.

		número centres sol·licitants	dotació per projecte	TOTAL
Projectes anuals	1r premi	6	1.000,00	6.000,00 €
	2n premi	20	600,00	12.000,00 €
	accèssit	111	400,00	44.400,00 €
				62.400,00 €
Projectes triennals	1r premi	8	2.400,00	19.200,00 €
	2n premi	35	1.800,00	63.000,00 €
				82.200,00 €
	menció	25	200,00	5.000,00 €
TOTAL		205		149.600,00 €

04 Som Xarxa

- A Catalunya
- A l'Estat

A Catalunya

La Xarxa d'Escoles + Sostenibles de Barcelona forma part de la Secretaria tècnica de la XESC, juntament amb la Generalitat (Programa Escoles Verdes), Argentona i Cornellà.

III Simposi de docents XESC

Els dies 10 i 11 de març es va celebrar, a Manresa, el III Simposi de docents de la XESC en el què hi van participar 55 docents i 25 tècnics i tècniques de la Xarxa Escoles Verdes i d'11 de les 17 xarxes locals que conformen la Xarxa d'Escoles per la Sostenibilitat de Catalunya.

L'Eskamot verd del Col·legi FEP Sant Ramon, de Barcelona també va participar en la inauguració i en la dinamització d'un taller.

A l'Estat

XIII Seminari de tècnics de ESenRED (Escuelas hacia la Sostenibilidad en Red).

Del 9 a l'11 de novembre es va realitzar la trobada del personal tècnic de les diferents xarxes que formen ESenRED, que té com objectius:

- **compartir les experiències** més rellevants,
- **avaluar les iniciatives** desenvolupades com ESenRED el curs anterior
- **planificar les que es faran durant el curs vigent.**

VIII Simposi de docents ESenRED:

En aquesta edició es van reunir educadores i tècniques de tot l'estat, del 3 al 5 de juliol, al CENEAM, representant les xarxes territorials de centres educatius per la sostenibilitat.

“La natura no és un lloc per visitar. És la nostra llar”

Gary Sherman Snyder

El programa Escoles + Sostenibles s'emmarca dins el Departament de programes i equipaments ambientals de l'Oficina de Canvi Climàtic i Sostenibilitat, de l'Àrea de Serveis Urbans i Manteniment de l'Espai Públic, de l'Ajuntament de Barcelona.

Responsable del programa: Marta Vilar

Secretaria tècnica Escoles + Sostenibles

Coordinació: [Alba Galofré](#)

Equip tècnic: [Albert Roger](#)

[Adriana Toral/ Mar Quiñonero](#)

[Joana Bastardas](#)

[Laia Vandellòs/ Irene Febrer](#)

[Laura Lòpez](#)

[Natxo Mercader](#)

Comunicació: [Anna Echeverria](#)
[Fran Lama](#)

Administració: [Sandra Manso](#)

SDEA: [Yolanda Monteiro](#)

[Chus García](#)

Personal de suport [Judith Vallès](#)
(beques i pràctiques): [Sara Solano](#)

[Sara Pons/ Àlex Mèlich](#)
[Antia Diz](#)

Amb la col·laboració de

La Fàbrica del Sol. Pg. de Salvat Papasseit, 1.

08003 Barcelona

Tel. 93 256 25 99

www.barcelona.cat/escolessostenibles

#EscolesSostenibles